

DRÁMAÍ AS ÁRAINN

DORCHADAS

le
Liam Ó Flaithearta

agus **AN DEOIR BHEANNAITHE**

Scéal-dráma le Colm Ó hIarnáin

á léiriú ag

AISTEOIRÍ NA TÍRE

Léiritheoir: Seán Ó Morónaigh

Scoil Náisiúnta Mhic Dara,
An Cheathrú Rua

Satharn, 22 Samhain 1997

Tosnú: 8.30 p.m.

AISTEOIRÍ

Bríd Ní Churraoin, *An Trá Bháin*

Cóilín Ó Neachtain, *Baile na hAbhann*

Máirín Nic Con Iomaire, *An Cheathrú Rua*

Caitríona Ní Chonaola, *Camus*

Conall Ó Dinnéide, *Maigh Éo*

Tommy Ó Niaidh, *Rosnuc*

Mairéad Ní Mhocháin, *Tír a' Fhía*

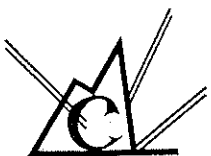
Darach Mac Con Iomaire, *Baile Átha Cliath*

Gearóid Mac Donncha, *Béal a' Daingin*

Eoin Ó Conghaile, *Inis Oírr*

Proinsias Ó hOireachtaigh, *Maigh Éo*

Treasa Ní Mhaoileoin, *Ros a' Mhíl*

I gcomhar leis an gComhlachas Náisiúnta Drámaíochta

NA BLÁTHA CREIGE

le

Liam Ó Flaithearta

Dúirt mé leis na blátha -

“Nach suarach an áit a fuair sibh

Le bheith ag déanamh aeir,

Teannta suas anseo le bruach na haille

Gan fúibh ach an chloch ghlas agus salachar na n-éan;

Áit bhradach lán le ceo agus farraige cháite.

Ní scairteann grian anseo ó Luan go Satharn

Le gliondar a chur oraibh.”

Dúirt na blátha creige -

“Is cuma linn a stóir,

Táimid faoi dhraíocht ag ceol na farraige.”

~~~~~

DORCHADAS

le Liam Ó Flaithearta
(cóiriú le Micheál Mac Con Iomaire)

"Bhitheas ag fanúint go mí-fhoighdeach le céad léiriú 'Dorchadas' - dráma bunaidh ag Liam Ó Flaithbheartaigh - agus nuair a cuireadh ar an stáitse é bhí Amharclann na Mainistreach lán go doras amach. Bhí fáth leis an mí-fhoighid óir is duine an Flaitheartach a bhfuil clú i bhfad is i ngearr air mar gheall ar a shaothar i litríocht . . .

Shásaigh an léiriú mí-fhoighid agus suim neamhchoitanta an lucht éisteachta."

Fáinne an Lae, Márta 13, 1926

Agus ó 1926 i leith ní raibh an dráma ealaíonta seo ar stáitse - go dtí anois.

Tá an dráma suite in Oileán Árann agus tá Gaeilge shaibhir na Gaeltachta múnlaíthe sa scríbhinn ag an Árannach cáiliúil.

"As dúchas an iarthair agus as mórchultúr na hEorpa a fáisceadh Liam Ó Flaithearta. Is doimhin a théann a phréamhacha ina dhúchas fhéin idir fhiantas an dúlra agus sean-chultúr na béaloideas." - An tOllamh Mac Giollarnath

Ar ndóigh is mar úrscéalaí agus mar ghearrscéalaí a bhain sé cáil idimáisiúnta amach. Agus féach an cúlra Árannach ina úrscéal *THE BLACK SOUL* - *"Life, life, life and the labour of strong hands in Inverara in Spring. From dawn to dark the people hurried excitedly opening the earth to sow. At dawn they came down from their cabins, their noses shining with frost, slapping their lean hands under their armpits, their blue eyes, hungry with energy . . . even the grey limestone crags seemed to move as the sun sucked the dew from their backs."*

Liam Ó Flaithearta

(a pheannaireacht fhéin)

Grianghraf de Liam Ó Flaithearta thart ar an am a scríobh sé *Dorchadas*.

An Flaitheartach - tamall maith de bhlianta ina dhiaidh sin.

AN DEOIR BHEANNAITHE*

le
Colm Ó hIarnáin

Foireann

Seán	Tommy Ó Naidh
Brídín	Treasa Ní Mhaoileoin
Nóra	Mairéad Ní Mhocháin
Peadar Mór	Darach Mac Con Iomaire
Taimín	Gearóid Mac Donncha
Peadairín	Eoin Ó Conghaile
Garda	Proinsias Ó hOireachtaigh

* (Tá an gearrscéal seo sa leabhar 'Gleann an Chuain' atá foilsithe ag Clódhanna Teo.)

An Deoir Bheannaithe
- na haisteoirí

AN DEOIR BHEANNAITHE

Tá an gearrscéal bríomhar greannmhar seo scríofa ag Colm Ó hIarnáin (Cóilín Mhicilín). Sciob an bás leis an tÁrannach gnaíúil seo roinnt blianta ó shoin ach mairfidh a chuimhne mar scéalaí breá agus mar dhuine meidhreach cairdiúil. Tá blas dúchasach na scéalaíochta agus greann tíriúil san eachtra agus sna carachtair atá sa scéal seo.

Is féidir a rá go mba comharsain in Inis Mór iad Ó Flaithearta agus Ó hIarnáin mar níl Eoghanacht ró-fhada siar ó Ghort na gCapall.

Colm Ó hIarnáin
(Cóilín Mhicilín)

DORCHADAS

le
Liam Ó Flaithearta

Foireann

Máire (máthair) ..... Bríd Ní Churraoin
Dónall (mac Mháire) ..... Cóilín Ó Neachtain
Brian (mac Mháire) ..... Conall Ó Dinnéide
Bríd (comharsa) ..... Máirín Nic Con Iomaire
Mairéad (iníon Bhríd) ..... Caitriona Ní Chonaola

Bainisteoir Stáitse: Aodhán Mac Cormaic

Stiúrthóir Stáitse: Mairéad Ní Mhocháin

*Soilsiú: Proinsias Ó hOireachtaigh
Oisín Ó hOireachtaigh*

Fuaim: Treasa Ní Mhaoileoin

Cultacha: Méimí Uí Cheallaigh

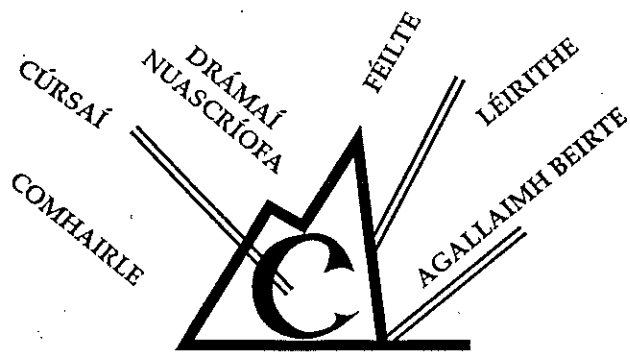
Smidiú: Úna Ní Churraoin

Léiritheoir: Seán Ó Morónaigh

Fear a' Tí: Máirtín Mac Donnchadha

Gabhaimid buíochas le -
Micheál Mac Con Iomaire
Máirtín Mac Donnchadha
Cóilín Ó Domhnaill
Raidió na Gaeltachta
Áras na nGael, Gaillimh
Pléaráca Teo.
Clódhanna Teo.

**an comhlachas
náisiúnta
drámaíochta**

Oifig & Leabharlann Drámaí:
Tulach na hÉigse, Camus, Conamara
Teil: 091-574146
Facs: 091-574155

AISTEOIRÍ NA TÍRE

Is baill de chumann drámaíochta éagsúla ar fud na tíre iad Aisteoirí na Tíre, a thagann le chéile, faoi choimirce an Chomhlachas Náisiúnta Drámaíochta, chun léirithe speisialta a dhéanamh.

Ar na léirithe atá déanta ag Aisteoirí na Tíre tá -

Philadelphia Here I Come (1974)

An Dreoilín (1975)

Coill na gCogarnaíl (1979)

Cití (1980)

Crá Mo Chroí Mo Chrúiscín (1980)

Aistriúcháin (Translations) (1981)

An Fear Úd Cusack (1984)

Na Trí Chomhairle (1985)

Ceardaí na gCleas (1986/87)

Dráma na Trá Báine (1988/89)

Dúnmharú ar Phláta Airgid (1994/95)

Idir Dhá Shorcas (1995)